

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

18 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun, Iurie Bejenaru,
Maria Ghervas,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de avocatul Albert Antoci și partea vătămată Vornicescu Sergiu, împotriva sentinței Judecătoriei Hâncești din 07 martie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2018, în privința inculpaților

*Stafi Vlad XXXX, născut la X
XXXXX, XXXX, originar și locuitor al XXXXXX,
XXXXXX XXX, cetățean al R. Moldova, fără
antecedente penale;*

*Stafi Maicăl XXXX, născut la
XX XXXXX XXXX, originar și locuitor al XXXXXX,
XXXXXXXX, XXX, cetățean al R. Moldova, fără
antecedente penale;*

*Rebeja Alexandrin XXXXX,
născut la XX XXXXX XXXX, originar și locuitor al
XXXXXX, XXXXXX, cetățean al R. Moldova,
fără antecedente penale;*

*Zidu Dumitru XXXXX, născut
la XX XXXXX XXXX, originar și locuitor al
XXXXXX, XXXXXX, XXX, cetățean al
R. Moldova, fără antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 15.10.2017 – 07.03.2018,
instanța de apel: 04.04.2018 – 22.05.2018,
instanța de recurs: 03.09.2018 – 18.12.2018.*

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătorei Hâncești din 07 martie 2018, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Stafi Vlad a fost condamnat în baza art. 42 alin. (2), (3), (4), 352 alin. (3) lit. b), c) Cod penal la 3 ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

Stafi Maicăl a fost condamnat în baza art. 42 alin. (2), (3), (4), 352 alin. (3) lit. b), c) Cod penal la 3 ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

Rebeja Alexandrin a fost condamnat în baza art. 42 alin. (2), (3), (4), 352 alin. (3) lit. b), c) Cod penal la 3 ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

Zidu Dumitru a fost condamnat în baza art. 42 alin. (5), 352 alin. (3) lit. b), c) Cod penal la 2 ani și 6 luni închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

De la inculpați s-a încasat, în mod solidar, în beneficiul părții vătămate Vornicescu S. prejudiciul material în sumă de 3808 lei, cel moral în mărime de 60.000 lei și cheltuielile de asistență juridică de 5000 lei.

Cererea acuzării privind încasarea cheltuielilor judiciare a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Instanța a constatat că, începând cu luna martie și până la 05 aprilie 2017, inculpatul Stafi V., împreună cu Stafi M., Rebeja A. și Zidu D., acționând împreună și de comun acord, având intenția obținerii ilegale a unor bunuri și mijloace bănești, conștientizând caracterul ilegal și prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și consecințele negative care pot să survină ca rezultat al acțiunilor lor intenționate și prejudiciabile, admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, au elaborat un plan criminal, împărțind rolurile între ei în strictă dependență de necesitățile activității infracționale bine chibzuite, potrivit căruia urmăreau obținerea unor mijloace bănești care ar fi eronat datorate de SRL „Hesscar Mol” lui Stafi V. și considerând, în mod arbitrar și samavolnic, că acționează în mod legal pentru obținerea acestor mijloace bănești care se vor afla în mijlocul de transport „Mercedes Benz 312D”, n.î. XXXXX, admitând aplicarea forței fizice asupra conducătorului acestuia.

Prin urmare, Stafi V., împreună cu Stafi M., potrivit rolului criminal asumat, au elaborat planul privind recuperarea sumei de bani și organizarea posibilității obținerii și intrarea în posesia mijloacelor bănești, prin deposedarea conducătorului mijlocului de transport „Mercedes Benz 312D”, n.î. XXXXXX,

Vornicescu S., la 05 aprilie 2017, de mijloacele bănești care considerau că se vor afla asupra acestuia și, în asemenea mod, vor recupera datoria existentă față de Stafi V.

Astfel, la 05 aprilie 2017, în perioada de timp cuprinsă între orele 05.00-07.00, Stafi V., Stafi M., Rebeja A. și Zidu D. acționând intenționat conform planului elaborat de Stafi V. și Stafi M., cu ajutorul mijlocului de transport de „Hyundai HI”, n.î. XXXXX, ce aparține lui Zidu V., care este tatăl lui Zidu D., pe care ultimul îl deținea în posesie și folosință și care a fost pus la dispoziție acestora de către Zidu D., conform rolului criminal asumat, s-au deplasat din mun. Chișinău în s. Buțeni, r-nul Hâncești.

Ulterior, aflându-se în s. Buțeni, r-nul Hâncești, pe drumul de acces dintre traseul internațional M-3 și localitatea Buțeni, Stafi V., împreună cu Stafi M. și Rebeja A., acționând brutal, fiind mascați cu cagule pe cap în scopul de a nu-și divulga identitatea și înfățișarea exterioară, deținând asupra sa un pistol și mai multe pumnale, l-au atacat de la spate pe Vornicescu S., care era conducătorul mijlocului de transport „Mercedes Benz 312D”, n.î. XXXXX, ce s-a oprit pentru a primi aparent un pretins colet de la Busuioc G. care, la rândul său, a acționat la indicațiile lui Stafi V., după care Vornicescu S. a fost imobilizat la pământ de către Stafi V., Stafi M. și Rebeja A. care i-au cerut să predea toate mijloacele bănești pe care le deținea asupra sa, amenințându-l, în același timp, cu răfuiala fizică și aplicând, în asemenea mod, față de conducătorul mijlocului de transport violență periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei, manifestată prin multiple lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite părți ale corpului care s-au soldat, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 175 din 06.04.2017, cu cauzarea de excoriații a părții dorsale a degetului 4 a mâinii stângi, regiunii lombare pe stânga distal, ce se califică ca vătămări corporale neînsemnate, după care, observând că ultimul nu le-a transmis careva mijloace bănești, abuziv au intrat în posesia mijlocului de transport „Mercedes Benz 312D”, n.î. XXXXXX, cu o valoare de piață, conform raportului de evaluare nr. 0357064, de 143.900 lei, pe care l-au abandonat pe câmpul agricol în direcția mun. Chișinău, după ce au constatat că lipsesc careva sume de bani, însă din care au însușit un telefon mobil de model „Samsung Galaxy J5”, în valoare de 4000 lei, ce aparținea lui Sîlnic A., ce i-a fost transmis lui Vornicescu S. spre păstrare și transportare, un telefon mobil de model „Samsung”, în valoare de 1000 lei, ce aparține lui Vornicescu S., cauzându-i o daună în proporții mari, în mărime de 148.900 lei, echivalentul a 2978 unități convenționale.

Acțiunile inculpaților Stafi M., Stafi V. și Rebeja A. au fost încadrate în baza art. 42 alin. (2), (3), (4), art. 352 alin. (3) lit. b), c) Cod penal, ca organizator, adică persoana care a organizat săvârșirea unei infracțiuni sau a dirijat realizarea ei, instigator adică persoană care, prin orice metode, determină o altă persoană să săvârșească o infracțiune și autor, adică persoana care săvârșește în mod nemijlocit fapta prevăzută de legea penală, au comis infracțiunea de samavolnicie, adică exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, dacă s-au cauzat daune în proporții mari *intereselor publice* sau *drepturilor și intereselor* ocrotite de lege ale *persoanelor* fizice sau *juridice*,

însoțite de aplicarea violenței periculoase pentru viață sau sănătate, săvârșite cu aplicarea armei.

Zidu D., acționând împreună și de comun acord cu Stafi M., Rebeja A. și Stafi V., începând cu luna martie și până la 05 aprilie 2017, având intenția obținerii ilegale a unor bunuri și mijloace bănești, conștientizând caracterul ilegal și prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și consecințele negative care pot să survină ca rezultat al acțiunilor lor intenționate și prejudiciabile, admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, au elaborat un plan criminal, împărțind rolurile între ei în strictă dependență de necesitățile activității infracționale bine chibzuite potrivit căruia urmăreau obținerea unor mijloace bănești care ar fi eronat datorate de SRL „Hesscar Mol” lui Stafi V. și considerând, în mod arbitrar și samavolnic, că acționează în mod legal pentru obținerea acestor mijloace bănești care se vor afla în mijlocul de transport „Mercedes Benz 312D”, n.î. XXXXXX, admitând aplicarea forței fizice asupra conducătorului acestuia.

Prin urmare, Stafi V., împreună cu Stafi M., potrivit rolului criminal asumat, au elaborat planul privind recuperarea sumei de bani și organizarea posibilității obținerii și intrarea în posesia mijloacelor bănești prin deposedarea conducătorului mijlocului de transport „Mercedes Benz 312D”, n.î. XXXXX, Vornicescu S., la 05 aprilie 2017, de mijloacele bănești care considerau că se vor afla asupra acestuia și, în asemenea mod, vor recupera datoria existentă față de Stafi V.

Astfel, la 05 aprilie 2017, în perioada de timp cuprinsă între orele 05.00-07.00, Stafi V., împreună cu Stafi M., Rebeja A., Zidu D., acționând intenționat, conform planului elaborat de Stafi V. și Stafi M., cu ajutorul mijlocului de transport „Hyundai HI”, n.î. XXXXXX, ce aparține lui Zidu V., care este tatăl lui Zidu D., pe care ultimul îl deținea în posesie și folosință și care a fost pus la dispoziție acestora de către Zidu D., conform rolului criminal asumat s-au deplasat din mun. Chișinău în s. Buțeni, r-nul Hâncești.

Ulterior, aflându-se în s. Buțeni, r-nul Hâncești, pe drumul de acces dintre traseul internațional M-3 și localitatea Buțeni, Stafi V. împreună cu Stafi M. și Rebeja A., acționând brutal, fiind mascați cu cagule pe cap, în scopul de a nu-și divulga identitatea și înfățișarea exterioară, deținând asupra sa un pistol și mai multe pumnale, l-au atacat de la spate pe Vornicescu S. care era conducătorul mijlocului de transport „Mercedes Benz 312D”, n.î. XXXXX, ce s-a oprit pentru a primi aparent un pretins colet de la Busuioc G. care, la rândul său, a acționat la indicațiile lui Stafi V., după care Vornicescu S. a fost imobilizat la pământ de către Stafi V., Stafi M. și Rebeja A. care i-au cerut să predea toate mijloacele bănești pe care Vornicescu S. le deținea asupra sa, amenințându-l în același timp cu răfuiala fizică și aplicând, în asemenea mod, față de conducătorul mijlocului de transport violență periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei, manifestată prin multiple lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite părți ale corpului care s-au soldat, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 175 din 06.04.2017, cu cauzarea de excoriații a părții dorsale a degetului 4 a mâinii stângi, regiunii lombare pe stânga distal ce se califică ca vătămări corporale neînsemnate, după care, observând că ultimul nu le-a transmis careva mijloace bănești, abuziv au intrat în posesia mijlocului de transport „Mercedes Benz 312D”, n.î. XXXXX, cu o valoare

de piață, conform raportului de evaluare nr. 0357064, de 143.900 lei, pe care l-au abandonat pe câmpul agricol în direcția mun. Chișinău, după ce au constatat că lipsesc careva sume de bani, însă, din care au însușit un telefon mobil de model „Samsung Galaxy J5”, în valoare de 4000 lei, ce aparținea lui Sîlnic A. ce i-a fost transmis lui Vornicescu S. spre păstrare și transportare, un telefon mobil de model „Samsung”, în valoare de 1000 lei, ce aparține lui Vornicescu S., cauzându-i o daună în proporții mari, în mărime de 148.900 lei, echivalentul a 2978 unități convenționale.

Ulterior intrării în posesie ilegală a mijlocului de transport „Mercedes Benz 312D”, n.î. XXXXXX, de către Stafi V., Stafi M. și Rebeja A., Zidu D., acționând strict rolului criminal asumat, aflându-se la volanul mijlocului de transport „Hyundai HI”, n.î. XXXXXX, care acționa la indicațiile lui Stafi M., Stafi V. și Rebeja A., s-a deplasat din urma mijlocului de transport „Mercedes Benz 312D”, n.î. XXXXXX, până în locul unde mijlocul de transport „Mercedes Benz 312D”, n.î. XXXXXX, a fost abandonat pe un teren agricol din direcția de deplasare spre mun. Chișinău și, asigurând suportul necesar pentru a nu fi demascați Stafi V., Stafi M., Rebeja A. și Busuioc G., a așteptat ca aceștia să urce în automobilul condus de el „Hyundai HI”, n.î. XXXXXX, cu care s-au eschivat de la fața locului, asigurând în asemenea mod, posibilitatea deplasării imediate cu un mijloc de transport a lui Stafi V., Stafi M., Rebeja A. și Busuioc G. spre a nu fi identificați, pe care i-a transportat până în mun. Chișinău, fapt prin care a contribuit prin punerea la dispoziție a mijlocului de transport persoanelor despre care cunoștea și înțelegea că au săvârșit o infracțiune.

Acțiunile inculpatului Zidu D. au fost încadrate în baza art. 42 alin. (5) art. 352 alin. (3) lit. b), c) Cod penal, ca complice, adică persoana care a contribuit la săvârșirea infracțiunii prin sfaturi, indicații, prestare de informații, acordare de mijloace sau instrumente ori înlăturare de obstacole, precum și persoana care a promis dinainte că îl va favoriza pe infractor, va tăinui mijloacele sau instrumentele de săvârșire a infracțiunii, urmele acesteia sau obiectele dobândite pe cale criminală ori persoana care a promis din timp că va procura sau va vinde atare obiecte, a comis infracțiunea de samavolnicie, adică exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, dacă s-au cauzat daune în proporții mari *intereselor publice* sau *drepturilor și intereselor* ocrotite de lege ale *persoanelor* fizice sau *juridice*, însoțite de aplicarea violenței periculoase pentru viață sau sănătate, săvârșite cu aplicarea armei.

Instanța a reținut că inculpații au recunoscut integral vina, solicitând judecarea cauzei în procedura simplificată, prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală.

În baza probelor administrate, instanța a conchis ca fiind dovedită pe deplin vinovăția inculpaților și prezența elementelor infracțiunilor incriminate.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de faptul că inculpații au săvârșit o infracțiune gravă, că lipsesc circumstanțe atenuante, în calitate de circumstanță agravantă fiind reținută săvârșirea infracțiunii prin participațiune, că aceștia nu au fost anterior atrași la răspundere penală, se caracterizează pozitiv, au recunoscut integral prejudiciul moral cauzat și parțial pe cel material, au solicitat examinarea

cauzei penale în procedură simplificată, au perceput gravitatea infracțiunii încredințate, concluzionând că scopul pedepsei penale va fi atins prin suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate, conform prevederilor art. 90 Cod penal.

Totodată, cererea apărării privind aplicarea față de inculpați a unei pedepse cu un 1 an închisoare pentru fiecare, *cu liberarea de răspundere penală prin condamnarea cu suspendare condiționată a executării pedepsei* este nefondată or, art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală prevede că pedeapsa din minimumul și maximumul ei se reduce cu 1/3, și nu cu 2/3 după cum solicită apărarea.

Sanctiunea normei incriminate inculpaților prevede pedeapsă de la 3 la 8 ani închisoare, iar prin aplicarea prescripțiilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, noile limite ale pedepsei vor fi de la 2 ani la 5 ani și 4 luni închisoare.

În temeiul circumstanțelor invocate, nu este rațional ca inculpații să execute pedeapsa stabilită, față de ei urmând să fie dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate, conform art. 90 Cod penal.

În același timp, suma prejudiciului moral solicitat în mărime de 200.000 lei este una exagerată, fiind rațională și echitabilă încasarea din contul inculpaților, *în mod solidar*, a sumei de 60.000 lei.

3. Avocatul Albert Antoci și partea vătămată Vornicescu S. au declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, privind comiterea de către inculpați a infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), c), e) Cod penal, care nu a fost inclusă în rechizitoriu și nu a fost cercetată de către prima instanță, și admiterea în principiu a acțiunii civile.

Apelanții au invocat că cauza penală a fost pornită în baza art. 188 alin. (2) lit. b), c), e), f) Cod penal, iar probele administrate în cadrul urmăririi penale denotă că inculpații au săvârșit nu numai infracțiunea de samavolnicie, dar și tâlhăria.

Potrivit rechizitoriului, inculpaților Stafî V., Stafî M. și Rebeja A. le-a fost incriminată săvârșirea infracțiunii prevăzută la art. 42 alin. (2), (3), (4), 352 alin. (3) lit. b), c) Cod penal, iar lui Zidu D. - art. 42 alin. (5), 352 alin. (3) lit. b), c) Cod penal.

Acuzarea a omis, iar instanța de fond nu a putut aprecia că inculpaților urma a le fi înaintată învinuirea și pentru comiterea episodului criminal, în temeiul cărui a fost inițiată urmărirea penală, calificarea faptelor criminale și învinuirea înaintată fiind incompletă.

Totodată, în instanța de fond Vornicescu S. a fost audiat în calitate de parte civilă, nefiind audiat și în calitate de parte vătămată.

Or, pentru a corespunde cerințelor procesului echitabil, motivarea hotărârii trebuie să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

3.1. Au declarat apeluri și inculpații, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să le fie aplicate pedepse sub formă de 2 ani închisoare, cu suspendarea executării ei pentru o perioadă de probațiune de 2 ani, pentru fiecare, cu respingerea integrală a cererii privind încasarea prejudiciului moral.

Apelanții au indicat că au recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, solicitând examinarea cauzei în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, că nu au fost constatate careva circumstanțe prevăzute de art. 77 Cod penal, ce ar agrava răspunderea penală, că au contribuit activ la efectuarea acțiunilor de urmărire penală și au recunoscut vinovăția, ce constituie circumstanțe atenuate prevăzute de art. 76 din Codul penal.

Pe lângă aceasta, partea vătămată a prezentat probe doar în vederea confirmării existenței și mărimii prejudiciului material, lipsind dovezi care să demonstreze și ateste nu doar caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice, dar care să confirme însăși existență acestor suferințe.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2018, apelul declarat de avocatul Albert Antoci și partea vătămată Vornicescu S. a fost respins ca nefondat.

Apelurile inculpaților au fost admise, casată sentința parțial și pronunțată o nouă hotărâre.

De la inculpați s-a încasat în beneficiul lui Vornicescu S. prejudiciul moral a câte 10.000 lei de la fiecare.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpaților, care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, fapta săvârșită fiind încadrată corespunzător probelor administrate.

Astfel, instanța de fond a analizat obiectiv probele prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor care, în ansamblu, dovedesc fără echivoc vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii incriminate, ca samavolnicie, adică exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, dacă s-au cauzat daune în proporții mari *intereselor publice* sau *drepturilor și intereselor* ocrotite de lege, ale *personalelor* fizice sau *juridice*, însoțite de aplicarea violenței periculoase pentru viață și sănătate, săvârșite cu aplicarea armei.

Potrivit art. 325 Cod procedură penală, judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Modificarea învinuirii în instanța de judecată se admite dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare.

Totodată, acuzatului trebuie să-i fie acordată posibilitatea de a-și exercita drepturile la apărare în mod concret, efectiv și în timp util și numai în cazul când acesta o face procurorul care a cerut această modificare în prima instanță și a concretizat în apel această situație de drept (*Cauza Pelissier și Sassi v. Franța, cererea nr.25444/94*) din 25.03.1999, § 62).

La stabilirea pedepsei, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celor vinovați, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovaților, că infracțiunea săvârșită este una gravă, că lipsesc circumstanțele atenuante, ca circumstanță agravantă fiind

constatată săvârșirea infracțiunii prin participațiune, că inculpații se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, nu au antecedente penale, just concluzionând că reeducarea și corectarea lor este posibilă fără privare de libertate, pedeapsa aplicată fiind racordată la prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

La stabilirea cuantumului pedepsei aplicate inculpaților, prima instanță just a ținut cont de faptul că inculpații au săvârșit pentru prima dată infracțiuni, anterior nu au fost atrași la răspundere penală, de calitate pe care au avut-o la săvârșirea infracțiunii, astfel fiind realizată latura obiectivă a participației complexe, executarea pedepsei urmând a fi suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

Instanța de fond corect a individualizat pedeapsa în baza art. 7, 75 Cod penal, suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare pe o perioadă de probațiune fiind echitabilă și proporțională infracțiunii comise, ținând cont de gradul de pericol al infracțiunii, circumstanțele cauzei, de prezența circumstanței agravante și lipsa circumstanțelor atenuante, de personalitatea inculpaților, care anterior nu au fost judecați, se caracterizează pozitiv, au comis pentru prima dată o infracțiune, de comportamentul acestora în timpul și după comiterea infracțiunii, recunoașterea integrală a vinovăției, astfel asigurând realizarea scopului pedepsei penale de restabilire a echității sociale și prevenire de săvârșirea de noi infracțiuni, atât de către inculpați, cât și din partea altor persoane, care va constitui o garanție și o asigurare că drepturile și libertățile consfințite în Constituția Republicii Moldova și alte legi ale Republicii Moldova sunt apărute, iar violarea lor este contracarată și pedepsită.

Solicitarea inculpaților privind stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu suspendarea executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 2 ani, pe motiv că au recunoscut integral vinovăția și au solicitat examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, este neîntemeiată.

Or, împrejurările date au fost luate în considerație de către prima instanță la individualizarea pedepsei, fiindu-le stabilită inculpaților pedeapsa sub formă de închisoare în limitele sancțiunii articolului incriminat, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

Mai mult, inculpații, eronat au conchis că lipsesc circumstanțe agravante fiind prezentă circumstanța atenuantă - recunoașterea vinovăției or, în calitate de circumstanță agravantă a fost reținută săvârșirea infracțiunii prin participație, circumstanță indicată în rechizitoriu și constatată în cadrul judecării cauzei și lipsa circumstanțelor atenuante.

Totodată, recunoașterea vinovăției de către inculpați nu poate fi apreciată ca o circumstanță atenuantă or, recunoașterea vinovăției care atrage incidența procedurii simplificate în temeiul art. 364¹ Cod de procedură penală, nu poate fi valorificată ca o circumstanță atenuantă prevăzută de art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal, deoarece ar însemna că aceleiași situații de drept să i se acorde o dublă valență juridică.

Conform art. 90 alin. (1) Cod penal, la stabilirea pedepsei închisorii pe termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7

ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, poate ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită și poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune.

Pe lângă aceasta, raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului, stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei aplicată de către instanța de judecată prin hotărârea de condamnare de a se suspenda pe o anumită perioadă de timp executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Condițiile privind acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzute de art. 90 Cod penal se referă la pedeapsa aplicată și natura infracțiunii, circumstanțele cauzei și persoana infractorului, aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

Deci, a fost stabilită existența condițiilor necesare pentru aplicarea instituției suspendării condiționate a executării pedepsei, însă împrejurările constatate nu determină reducerea perioadei de probațiune.

Pedeapsa aplicată urmează să contribuie la formarea unei atitudini de respect față de legea penală, precum și de valorile sociale și interesele protejate de acestea, din partea condamnatului, persoana să fie silită să înceteze activitatea criminală și să-și modifice comportamentul în conformitate cu prevederile legii.

La fel, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă să contribuie la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit, iar o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Totodată, prima instanță în mod eronat a dispus încasarea, în mod solidar, din contul lui Stafi V., Stafi M., Rebeja A. și Zidu D. în beneficiul lui Vornicescu S. a prejudiciului moral în mărime de 60.000 lei, deoarece prejudiciul moral se încasează individual de la fiecare inculpat, urmând a fi casată, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, sentința în partea încasării prejudiciului moral.

Conform art. 1423 Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor fizice sau psihice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al

autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

În conformitate cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța judecătorească, luând în considerație circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul (locul, timpul, vârsta etc.), precum și statutul social al persoanei vătămate. Mărimea prejudiciului moral nu depinde de mărimea prejudiciului material. Astfel, în toate cazurile, instanța de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral.

Mărimea prejudiciului moral solicitat de partea vătămată în cuantum de 200.000 lei, nu a fost dovedită. Totodată, partea vătămată fără îndoială a avut de suferit și moral în urma acțiunilor ilegale ale inculpaților, fiindu-i cauzate stări de stres, acesta fiind atacat de către inculpații, care erau mascați cu cagule pe cap și dețineau un pistol și mai multe pumnale, disconfort, dureri suportate, suferințe psihice, de faptul că a urmat un tratament medical, fiind într-o stare emoțională rea, însă mărimea prejudiciului moral pretins de partea vătămată, în sumă de 200.000 lei este exagerată în raport cu suferințele psihice și fizice care i-au fost provocate părții vătămate în rezultatul acțiunilor infracționale ale inculpaților, o recompensă echitabilă și rezonabilă a prejudiciului moral suportat de partea vătămată constituind echivalentul sumei de 40.000 lei, de la fiecare inculpat urmând a fi încasat în beneficiul părții vătămate câte 10.000 lei.

5. Avocatul Albert Antoci și partea vătămată Vornicescu S. au declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie exclusă aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpaților și încasarea în mod solidar din contul acestora în beneficiul părții vătămate a prejudiciului moral în mărime de 200.000 lei.

Recurenții au invocat că acuzarea a omis, iar instanța de fond nu a putut aprecia că inculpaților urma a le fi înaintată învinuirea și pentru comiterea episodului criminal pe art. 188 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, calificarea faptelor criminale și învinuirea înaintată fiind incompletă.

Totodată, instanța de fond, aplicând prevederile art. 385 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală și art. 90 Cod penal, nu a indicat motivele ce au determinat condamnarea inculpaților la pedeapsă cu suspendarea condiționată, cu toate că legea obligă instanța să motiveze hotărârea de suspendare condiționată a executării pedepsei.

Instanța de apel nu a oferit niciun răspuns argumentat la solicitarea privind corectarea erorii de drept or, acțiunile inculpaților întrunesc și calificativul infracțiunii prevăzute la art. 188 Cod penal, ca tâlhăria.

În același timp, nu au fost constatate circumstanțe ce ar justifica aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, hotărârea în această parte nefiind argumentată pe deplin.

Pe lângă aceasta, instanța de apel corect a constatat că recunoașterea vinovăției de către inculpați nu poate fi apreciată ca circumstanță atenuantă or, aceasta atrage incidența procedurii simplificate și nu poate fi valorificată ca circumstanță atenuantă prevăzută de art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal, deoarece ar însemna că aceleași situații de drept să i se acorde o dublă valență juridică.

Or, instanța de apel nu a dat o motivare deciziei de respingere a apelului părții vătămate și admitere a apelurilor apărării.

Mai mult, nu este argumentată de către instanța de apel aprecierea prejudiciului moral a câte 10.000 lei din contul fiecărui inculpat pentru suferințele pe care le-a suportat partea vătămată în rezultatul acțiunilor criminale ale inculpaților.

Contrar afirmațiilor apărării că nu au fost prezentate probe care să demonstreze și să confirme existența și gravitatea suferințelor fizice sau psihice și solicitării privind reducerea sumei daunei morale stabilite de instanța de fond, prin copiile rețetelor medicale și a fișei medicale a bolnavului se probează că partea vătămată a avut de suferit atât fizic, cât și psihologic.

Prin urmare, se atestă cu certitudine prezența gravității efectului psihic suportat de partea vătămată, acesta fiind atacat pe neașteptate, scos din automobil, târât la pământ, lovit cu pumnii și picioarele, amenințat cu o armă de persoane mascate, care-i cereau bani, el percepend că fiind reale acțiunile acestora îndreptate împotriva vieții sale.

Instanțele de fond și de apel nu au dat aprecierea cuvenită circumstanțelor ce rezultă din declarațiile părții vătămate și ale inculpaților care au recunoscut cele comise, iar instanța de apel nemotivat a micșorat suma despăgubirii morale ce urmează a fi încasată în beneficiul părții vătămate.

Astfel, atât timp cât o persoană participantă la proces nu a beneficiat de un proces echitabil, nu au fost respectate prevederile art. 6 CEDO, situație care oferă dreptul unei ulterioare adresări la CtEDO.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 12) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței, s-au aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței, s-au aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită. Conform art. 6 pct.

11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt reprezintă stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu respectivele circumstanțe invocate în recursul ordinar, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpaților, și încadrarea juridică corectă a acțiunilor lor infracționale, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanțele indicând clar și fără echivoc motivele pentru care au respins probele și versiunile apărării, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul părții vătămate, probele administrate pe caz demonstrând cu concludență prezența în acțiunile inculpaților a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 42, 352 alin. (3) lit. b), c) Cod penal, deci faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică corectă.

Or, soluția instanțelor coroborează și cu prescripțiile din art. 24 alin. (2), 325 alin. (1) Cod de procedură penală, conform cărora, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Prin urmare, argumentul recurenților că inculpații urmau a fi condamnați în baza art. 188 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, nu are niciun suport legal (*pct. 5. din decizie*).

Pe lângă aceasta, instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpaților, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat ținând cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală, conform cărora la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de

influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Totodată, potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului, iar instanțele de fond și de apel just au reținut asemenea împrejurări, acestea fiind recunoașterea vinovăției de către inculpați și căința sinceră de cele comise, caracterizarea lor pozitivă, că ei nu au mai fost condamnați, întemeiat concluzionând că corectarea și reeducarea lor este posibilă fără izolare de societate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate, pentru o perioadă de probațiune (*pct. 2., 4. din decizie*).

În aspectul vizat, este de menționat și că instanțele neîntemeiat au reținut în acțiunile inculpaților calificativele agravante: „**intereselor publice**” și „**drepturilor și intereselor ocrotite de lege, ale personalelor juridice**”, deoarece primul a fost declarant neconstituțional prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 22 din 27.06.2017, în vigoare din 27.06.2017, iar al doilea nu se regăsește în speță, neexistând persoane juridice pătimate. Totodată, instanța de recurs nefiind în drept să corecteze aceste erori în recursul părții vătămate (*pct. 2., 4. din decizie*).

Astfel, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpaților în corespundere cu prevederile legale.

În același timp, instanța de apel corect a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind mărimea prejudiciului moral cauzat părții vătămate.

Or, conform prevederile art. 219 alin. (4), 220 alin. (3), 387 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 1423 Cod civil, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, etc. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. O dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. **Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată** în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. **Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată**, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate (*pct. 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat

decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, se observă că recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele și probele cauzei, inclusiv pedepsei aplicate inculpaților.

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2), a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune partea vătămată și avocatul ei este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul vizat au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că motivarea soluției nu contrazice dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus clar, că instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că instanțele nu au admis o eroare gravă de fapt care să le fi afectat soluția, că s-au aplicate inculpaților pedepse individualizate conform prevederilor legale, că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică corectă, și că recursul ordinar este neîntemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că el este neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi respins ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de avocatul Albert Antoci și partea vătămată Vornicescu Sergiu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2018, în privința inculpaților Stafi Vlad XXXX, Stafi Maică XXXX, Rebeja Alexandrin XXXX și Zidu Dumitru XXXX, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 17 ianuarie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas